

Bújna a Tomyai kastély mögé, de azt '956-ban elemeire szedték, téglánként széthordták az emberek; így a nap, rozsdás vasgolyó, az aszódi kenyérgyár odvas kéményébe zuhan. (Van kéménye a kenyérgyárnak? Van. Elképzelhető.) Besötétedik. Bent lámpát gyújtanak. Azután, később, mikor a lámpákat eloltják, a nappali láma, a reggeltől késő estig harákoló, harsogó, rikácsoló háttérzaj, mint egyetlen, pikkelyes lábú, széles hátú tyúk, fejét, csőrét, szárnya alá dugva, lassan elül. Repedésekből, résekből, kamis mögül, szőnyeg alól, mint kemény hátú bogarak, előmászna, felerősödnek, lábra kapnak az éjszaka neszei. Az elektromos óra, igazi óraketyegést imitálva, ütemesen kattog. Méri az időt. A radiátor, a hűlő fűtés-csővek, rendszertelenül, változó intenzitással, egyre élesebben pattognak, innen-onnan találomra, vakon lövöldöznek a térben. Mind talál. A visszaverődő hangok nyomán kirajzolódnak a tárgyak: szekrény, asztal, polcok, polcon könyvek, előttük szék... Tapintható, kézzel fogható világ. Billen, fordul, zökken, csikordul...

A bűvös kocka eleinte nem adott ki különösebb hangot. Nappal legalábbis nem. Mint a malom, a sakk, a dominó, ez a kocka is speciális volt. Vakos. Azaz tapintható. A színeket jól megkülönböztethető jelekkel egészítették ki. Domború piros, kék, narancs-, süllyesztett citromsárga, fehér és zöld. Síkjukból kiemelkedő X-ek, pluszok, gondolatjelek. Homorú O-k, háromszögek és négyzetek. Maga a kocka ugyanúgy működött, mint az „igazi”: 8 db sarok-, 6 oldal-, 12 db élkockából és egy középső elemből állt. A középső elem biztosította az oldallapok szabad elfordulását és a kocka kohézióját. Rendszertelen forgatással az oldalak színösszeállítását keverni lehetett. „Bizonyították” (hallotta), hogy elméletileg bármely keverés után, legfeljebb 20 tekerésből kirakható, de az összetettsége miatt összesen 43 252 003 274 489 856 000-féle (negyvenháromkvadrillió-kétszázötvenkettőtrillió-hárombillió-kettőszázhetvennégy milliárd-négy száznyolcvankilencmillió-nyolcszázötvenhatezer; kb. 4,3·10¹⁹) eltérő állás hozható létre. Cél, hogy egy előzetesen összekevert kockából forgatással visszaállítsuk az eredeti, rendezett színösszeállítást, vagyis minden oldalon azonos színű lapocskák legyenek.

Így született? Fejlődési rendellenesség? A felnőttkori vakság hordaléka? Elveszítette ezt a képességet vagy soha nem is tudott térben, három dimenzióban gondolkodni? Eddig fel sem tűnt, csak most, hogy képtelen térben látni a kezében, markában tartott kockát, döbrent rá, ha az egyik oldalt tapintja, a másik eltűnik, ő csak síkban képes... ő a síkban van otthon. Homloka mögött kézi vezérlésű GPS, hóna alatt papirusz-tekercs, rajta tussal kihúzott sikátorok, sztrádák, gyalogjárók útvesztője. Kiteríti asztalra, padlóra, szemével, mutatóujjával maga előtt járva lép; pontról pontra: A-ról B-re (épp csak érintve C-t, kis ívben megkerülve D-t), mikor agyában megtervezi (utcára nem megy ki) a lakásban megteendő útvonalat. Fentről perspektivikus alaprajzot, madártávlatból sematikus térképet, speciális szabásmintát lát, mikor „csukott szemmel” elképzei, hogy innen oda, onnan ide... Folyamatos, szaggatott vonalakon fut az ujjbegye, vezetősál mentén jár, jut el a célponthoz. Szekrény, asztal, ágy, szék, nem tereptárgyak, csak pontok.

A dominó, a malom, a sakk, síkra korlátozták, de ez az új játék (fogócska? bújócska?) átcsalogatta a térbe. A kocka a kezében némán, alig hallható percegéssel engedelmeskedett; fordult, véletlenszerűen illeszkedtek, keveredtek a számára is értelmezhető, követhető jelek, a színek. Közeledett, távolodott, majd megint elérhetőnek tűnt a cél. Napok, hetek óta (réges-rég túl a huszadik lépésen) birkózott a feladattal. Az utolsó élkocka helyre fordításán mesterkedett már, mikor valaki átkopogott a szomszéd szobából: hagyd már abba! Nem értette, mi van. Kezében megállt a kocka. Kint, a lehúzott redőnyön túl, hold volt? Hold nem volt? A kutyák mélyen hallgattak. Bent, az elektromos óra, igazi óraketyegést imitálva, ütemesen kattogott. Mérté az időt. A radiátor, a hűlő fűtés-csővek, rendszertelenül, változó intenzitással, egyre élesebben pattogtak, innen-onnan találomra, vakon lövöldöztek a térben. Mind talált. A visszaverődő hangok nyomán kirajzolódtak a tárgyak: szekrény, asztal, polcok, polcon könyvek, előttük szék... Fülelt. Várt. Azután óvatosan megmozdította; a kocka feljajdult. Csikordult, mint a kenetlen kocsikerék, mint tányéron a kés. Billent, fordult, zökkent... csikordult... hogy aztán helyére kerüljön minden.